Már a tudat is „lépeget”

Az igénytelen tanyácskáról, amely hajításnyira gunnyaszt a pusztaszeri tanácsházától, senki nem gondolná, hogy egy kétezer holdas közös gazdaság központja. Pedig itt intézik a Kossuth Termelőszövetkezet minden ügyét, gondját. S most már talán nem is rosszul. Látszik ez abból is, hogy a tulajdonosokat csoportosan csalogatja ki az idő, jóllehet még februárnak sincs vége, s szilaj, hideg szelek nyargalásznak a sík homokon. Egymásnak adják az iroda kilincsét és érdeklődnek: hol, mit lehet már dolgozni? A hónap végére földbe akarják húzatni a borsót és a mákot, mert a hideg egyiknek sem árt. Aztán jöhet a többi dolog is. A munkaszervezetet kialakították, fehéren-feketén lefektették, hogy melyik munkacsapatban kik dolgoznak majd ebben az évben.

Nem bújnak már a dolgok elől

Mi történt ebben a gazdaközösségben? Tulajdonképpen ezt szeretné valamenynyire tudományosan meghatározni *Csatlós* Mihály, a nyurga fiatal agronómus is, aki 1962. november elsején foglalta el itt »hivatalát«. Meséli, hogy akkoriban még úgyszólván kötéllel kellett fogni egy-egy embert, mert valósággal bújtak a közös munka elől. És most *Kecskeméti* István gépirányító a megmondhatója, hogy mintha elvágták volna ezt a fajta gondot. Nem kell már neki sem könyörögnie senkinek, sőt a napokban trágyahordáskor öten-hatan várták a vontatót kint a tetthelyen. Három hónappal ezelőtt az egyik sertésgondozót behívták katonának, s mást kellett a jószágokhoz állítani. Miután most visszajött, probléma volt visszahelyezni jogaiba, mert a helyettesítő nem akart távozni.

A változás okai

A változás okai kétségkívül a gazdálkodásban rejlenek elsősorban. A népes szövetkezetben már tavaly 7050 forint volt az átlagos kereset. Persze, akik iparkodóbbak voltak, jóval többet részeltek a közösből. *Bagi* Sándorné például 12 146, *Hatvani* Dezső 14 202, *Palotás* Antal 21 142, *B. Kovács* Lajos 23 590 forintot és így tovább. A tsz-ből eredő átlagkereset talán kevésnek tűnik, de hozzá jön még a háztáji föld, valamint a házkörüli állattartás jövedelme is, ami gyakran igen tekintélyes összegre rúg. Palotás Antal és felesége ezt a plusz-jövedelmet 14—15 ezer forintra saccolja, ők tehát tisztán 35—36 ezer forintot könyveltek el maguknak az 1963-as év eredményeként.

Jobb, mint a gyár

Csak az kellett tehát, hogy a gazdák lássanak valamit a közösből, máris megnőtt iránta a bizalmuk. *Papp* Mihály két évig a Dunai Vasműben kereste a boldogulását, keresett is havi 1500—1600 forintot, de mihelyt észrevette, hogy a Kossuth Tszben ennek csak a kétharmadát megkaphatja, rögtön visszajött a földhöz. Azt mondja, a tsz-ben jobban megtalálja számítását, mint a martin-kemencénél. Már meg is nősült és derűsen fogja föl a jövőt. Így vannak ezzel mások is. Legtöbben nem azon tanakodnak többé, hogy milyen istenien jó volt az egyéni életforma, hanem a szép nagy gazdaság tökéletesítése foglalkoztatja őket. Korántsem úgy fogják már fel, hogy a »mienk«-hez akkor nyúlhatnak »enyves kézzel«, amikor kedvük tartja, hanem egyre tisztábban látják: csak szorgos munka fejében részelhetnek többet belőle.

Apró Ferenc, a tsz egyik tagja találóan jellemezte, hogyan alakul át fokozatosan a gondolkodás. Az ő édesapja sokáig hajtogatta, hogy a közös gazdálkodás Pusztaszeren eleve kudarcra van ítélve. A munkaegységei után kapott kenyérgabonát semmi pénzért el nem adta volna, nehogy éhezés legyen a következménye. Nemrég viszont arra kérte a fiát, hogy keressen egy jó vevőt a gabonájára. Tavaly pedig már több mint 300 munkaegységet teljesített a közösségben.

A gazdagodás új fogalma

Anélkül, hogy észrevennék a Kossuth Tsz gazdái, már a gazdálkodás fogalmán is mást értenek, mint régebben. Valamikor arra a parasztra mondták, hogy »jól áll a feje alja«, aki évenként megvett legalább egy-két hold földet. És ma? Aki ilyesmin törné a fejét, azt kinevetnék. »Az ember ne legyen rabja önmagának, hanem élvezze is munkája gyümölcsét« — mondja *Kecskeméti* István, aki konyhabútort, csempés kályhát és motorkerékpárt vásárolt a múlt évi jövedelméből. A többiek is hasonlóképpen gondolkodnak. Már jó néhány gazdának autója van, több száznak meg motorkerékpárja. Rádió szól szinte valamennyi házban, s tv iránt azért érdeklődnek kevesebben, mert igen sokan tanyán laknak, ahol nincs villanyvezeték. A kulturális igények persze rohamosan növekednek, s ezzel függ össze, hogy egyik is, másik is bent a faluban kezd építkezni. *Tóth* Pálnak, *Festő* Mihálynak, *Kálmán* Jánosnak, *Nagy* Jánosnak és *Zsótér* Jánosnak szintén ez a célja, tehát házépítésre gyűjtik most a pénzt.

Amilyen mértékben gyarapodik a közös gazdaság, ugyanúgy az emberek fejében is mind nagyobb teret hódít az újfajta világnézet. Többségükben nem visszafelé tekingetnek már, hanem kezdik megérteni, megszeretni a jelen valóságát. Pedig még csak az első lépéseket tették meg, csupán egy esztendőben adtak nagyobb erőt a magasabb rendű életforma alapozásához. Egészen bizonyos, hogy képességeiket felismerve ebben az évben már szebb sikereket érnek el a tavalyinál.

F. N. I.

Jó versenyszervezéssel, a munkafegyelem erősítésével

segítsék szakszervezeteink az éves terv teljesítését

Juhász József elvtárs beszéde a kenderfonógyári munkásgyűlésen

Több napja feliratok hirdették, párt és szakszervezeti aktivisták mondták el társaiknak, hogy a vállalati pártbizottság csütörtökön délután munkásgyűlést rendez a szegedi kenderfonógyárban. A gyűlés előadója *Juhász* József elvtárs, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának tagja, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára már a kora délelőtti órákban látogatást tett a gyár munkatermeiben. Beszélgetett a dolgozókkal, az üzem vezetőivel, párt- és szakszervezeti aktívákkal. Arról is érdeklődött, milyen kérdésekre szeretnének választ kapni a délutáni gyűlésen, s milyen a dolgozókat foglalkoztató problémákra szeretnék felhívni a párt megyei bizottsága, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának figyelmét.

A műszakváltás után alig múlt el 15—20 perc, már zsúfolásig töltötték meg a gyár dolgozói az üzem 'művelődési termét, a munkásgyűlés színhelyét. A gyűlést *Zöldi* Imre elvtárs, az üzemi pártszervezetek csúcsvezetőségének titkára nyitotta meg, majd Juhász József elvtárs mondott beszédet.

Bevezető szavaiban tolmácsolta az MSZMP Csongrád megyei bizottságának, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának üdvözletét, majd így folytatta:

— Aki ma országunkban, megyénkben, s ebben az üzemben csak egy kissé is benne él gazdasági, politikai életünk áramában, tudja, hogy a párt és a kormány nagy történelmi tettre, a szocializmus teljes felépítésére hívta fel népünket. Ebben a munkában, amelyben kinek-kinek termelő tevékenysége társadalmilag szükséges, s az eredmények növelése is mindenkinek érdeke, becsülettel állnak helyt a szegedi kenderfonógyár dolgozói.

Beszéde további részében az előadó elismeréssel szólt a gyárban dolgozó nők, munkásasszonyok helytállásáról, akik eredményesen veszik ki részüket a szocializmus építésének nagy munkájából. Harc ez, amelynek tradíciói vannak a kenderfonógyárban. A mai munkásnők, akik itt dolgoznak, méltó követői az egykori Bakay gyári asszonyoknak, akik az első proletárdiktatúra, a Tanácsköztársaság idején is tettekkel harcoltak a munkáshatalomért, a szocializmusért.

Az exporttervek pontos teljesítésével

Ezután a második ötéves tervünk eddigi eredményéről szólva a többi között elmondotta, hogy a vártnál jobb eredményt értünk el, de a tervteljesítés minden részletével nem lehetünk elégedettek Csongrád megyében sem. Különösen a műszaki fejlesztésről, a termelékenység növeléséről nem mondhatjuk el, hogy minden rendjén van. A szegedi kenderfonógyár és több más üzemünk megérett az erőteljesebb műszaki fejlesztésre. Bár ebben a szegedi üzemben az egy főre eső termelési érték emelkedése nagyobb mérvű volt, mint általában a többi üzemekben. Az itt dolgozók ezzel erőteljesebben járultak hozzá, hogy emelkedjenek a keresetek, több közszükségleti cikket, élelmiszert vásárolhassanak, szebb ruhában járhassanak az emberek.

— E tetszetős eredmények ellenére is — folytatta Juhász József elvtárs — vannak gondjaink. Természetes dolog, hogy ezeket a gondokat a párt a munkások előtt is feltárja és kéri segítségüket azok megoldásához. Ilyen segítség a többi között az exporttervek pontos teljesítése, túlteljesítése. Ezzel hozzájárulhatunk közvetlenül is külkereskedelmi mérlegünk javításához, amit az elmúlt hónapokban befolyásolt a kenyérgabona-vásárlás. Az országos gondok megértésének, a segítő készségnek szép példáját adják nemcsak a szegedi kenderfonógyárban, más üzemekben is a dolgozók, párt- és szakszervezeti aktívák azzal, hogy jobb minőségű árut gyártanak, szervezik és támogatják az erre irányuló munkaverseny-mozgalmat.

Aki akar, dolgozhat

A megoldásra váró problémák közül részletesen foglalkozott a mind erőteljesebben jelentkező munkaerőhiány keltette nehézségekkel. Hangsúlyozta, hogy ezek megoldásában, enyhítésében nagy felelősség hárul ma megyénkben a vállalatok gazdasági vezetőire, párt- és szakszervezeti aktíváira. Hangsúlyozta, hogy Csongrád megyében ezen a területen érvényesül a legkevésbé a tervszerűség. Már régen túl vagyunk azon az időszakon, amikor több munkást küldtek a munkaerőt igénylő vállalatok részére a tanácsok munkaügyi osztályai, mint amennyit kértek. Máról holnapra Csongrád megyében a munkaerő-felesleg okozta problémát felváltotta a munkaerőhiány okozta probléma. Vannak ugyan emberek, akik munkára várnak, de az ő várakozásukat nem tekinthetjük munkanélküliségnek. Nem hasonlíthatjuk össze a felszabadulás előtti munkanélküliséggel a mai munkát keresők problémáját, hiszen ha tényleg komolyan akarnák, ők is dolgozhatnának, de ehelyett gyakran egyik üzemből vándorolnak a másikba. Sokan közülük, mire vándorútjuk végére érnek, legtöbb esetben régi munkahelyükön kötnek ki, ott, ahol dolgoztak, amit megszoktak, amelyben otthon vannak. De mire ide visszaérkeznek, komoly anyagi károkat okoznak népgazdaságunknak, önmagunknak is. Tavaly például Csongrád megyében mintegy 50 ezer új munkahelyet töltöttek be. Lényegében pedig a munkahelyek száma alig nőtt 3 ezerrel.

A munkásvédelem közös érdek

— Most az új tervév elején számolnunk kell a munkaerő-gazdálkodás gondjaival, de ezt nem túlozhatjuk el. Jobb életünk alapját a termelékenyebb és gazdaságosabb munkával vetjük meg, s nem lehet közömbös számunkra, hogy közös kaszszánkból mennyit vesznek el termelőmunka nélküli vándorok. Hiszen miattuk hány és hány esetben kell átcsoportosítani a munkaerőt, egyik üzemrészből a másikba, vagy egyik gépről a másikra, hogy a napi tervet becsülettel teljesíthessék. A gondok megoldásához a párt- és szakszervezetek segítségével gazdaságvezetőink és maguk a dolgozók igyekezzenek megteremteni a legjobb összhangot. A munkásoknak és vezetőknek egyaránt meg kell érteniök, hogy ilyen gondokon nem segít a túlfűtött indulat, az asztalcsapkodás, csak a kölcsönös segítségnyújtás, megértés.

— Ahhoz, hogy eredményesen valósítsuk meg 1964. évi tervünket, a szakszervezeteknek, s a gazdaságvezetőknek közös erőfeszítést kell tenniök a munkakörülmények javítására. Igen fontos, humánus, de gazdasági okokból is fontos, hogy csökkenjenek a balesetek, s egészségesebb feltételek között dolgozhassanak emberek. Ebben a gyárban például tavaly 163 dolgozó munkája esett ki naponta a termelésből. A vezetők, s a munkások önmaguk és társaik egészsége megóvásáért érzett felelősségét növelve csökenthetjük a baleseteket, megelőzhetjük emberek testi épségének, életének veszélyeztetését. A szakszervezeti bizottságok lépjenek fel tehát a fegyelmezetlenséggel szemben. A munkások érezzék, hogy ez a fellépés saját személyes érdekük, ezért támogassák az aktivistákat. Növeljék a munkásvédelmi őrség szerepét!

Élesszük fel a tapasztalatcsere-mozgalmat

Ezután — Juhász József elvtárs — a szakszervezetek munkaverseny szervező tevékenységével foglalkozott, s hangsúlyozta, abban, hogy egy-egy üzemben teljesítsék a termelési tervet, nagy szerepe van a munkával, az élettel kapcsolatban levő versenyfeltételeknek. Régi tapasztalat, hogy ha a munkások értik, tudják, milyen feladatok hárulnak rájuk, látják a célt, a verseny értelmét, szívesen, tömegesen vesznek részt e nemes vetélkedésben. Mindenekelőtt fontos, hogy a munkásokkal együtt dolgozzák ki a versenyfeltételeket, hogy aztán a saját maguk fogalmazta célkitűzésekért dolgozhassanak. Ilyen fontos a versenyben kitűnt dolgozók erkölcsi és anyagi elismerése. A szegedi kenderfonógyárban ebben az elmúlt években sem volt és most sincs hiány, hiszen négy év alatt 1 millió 31 ezer forintot fizettek ki a verseny jutalmazására. Legyen gazdagabb a munkások nemes vetélkedése. Élesszék fel újra a tapasztalatcsere-mozgalmat. Ez hagyományos a munkaversenyben. A fiatalabbak kérjék az idősebbek segítségét és az idősebbek adják szakmai ismeretük javát, segítsék a munkások szakismereteinek bővítését.

Befejezésül arról beszélt Juhász elvtárs, hogy a munkában való helytállás egyúttal helytállás a békeharcban is. Akik a nemes vetélkedésben mérik össze képességeiket, szakmai tudásukat, fegyelmezetten, ügyünk igazában vetett hittel dolgoznak, igazán osztálytudatos munkások. S gondoljanak arra, hogy terveink személyes és egész népünk boldogulása csak békében valósulhat meg, a munka értelme csak békében szépítheti meg az emberi életet.

Juhász József elvtárs nagy érdeklődéssel hallgatott beszéde után *Nagygyörgy* Mária, a gyár igazgatója ismertette a gyűlés résztvevőivel, hogy ez alkalommal 147-en kaptak kiváló dolgozó oklevelet és jelvényt és mintegy 80 ezer forintot osztanak ki a megjutalmazottak között. Ünnepélyesen adta át az első oklevelet és jelvényt *Molnár* Mártonnak, a külső gyár zsinorzó mesterének, aki 50 éve dolgozik már a gyárban.

a KISZ-isták évi mérlegén

Huszonnyolc szocialista brigád Egymillió társadalmi munkaóra

A városi KISZ-bizottság a napokban kimutatta 18 ezer főnyi tagjának 1963. évi gazdasági és kulturális tevékenységének számszerű adatait. E szerint a szegedi ifjúkommunisták egész éven át önmagukat felülmúló szorgalommal végezték a vállalt feladatokat. Főleg az egyre szélesebb területen kibontakozó termelési és társadalmi munkában értek el kiemelkedő eredményeket.

Versenyben a szocialista címért

A szocialista versenybe benevezett százharminc termelő brigád közül huszonnyolc nyerte el a szocialista brigád kitüntető címet. Az üzemekben folytatott takarékossági mozgalom hatmillió forintot meghaladó eredménnyel zárult. Az anyagtakarékosság után, a bevezetett újítások másfél millió forintos összeggel szerepelnek.

Háromezerötszáz nap a mezőgazdaságban

A sürgős idénymunkák alatt háromezerötszáz társadalmi munkanapot adtak a megszorult termelőszövetkezeteknek a KISZ-fiatalok. Munkájukkal több olyan — a gazdaságok zárómérlegében is jelentkező — értékes segítséget nyújtottak, amivel eredményessé tették a paprika- és gyümölcstermelést. Erre nézve a mihályteleki Új Élet főgazdászától kaptunk említést érdemlő nyilatkozatot.

A köszönet szavai

— Nekünk — mondotta — orvostanhallgatókból, gyógyszerész növendékekből és pedagógus jelöltekből álló 130 tagu csoport segített több napon át, elsősorban a fagytól fenyegetett fűszerpaprika gyors leszedésében. A munkára mozgósítottak viselkedése és bámulatos munkabírása előtt én mindenkor kalapot emelek.

Az újszegedi Haladás Tsz központi agronómusa a faiskolában és ugyancsak a paprikaföldön kapott segítségért mondott előttünk is őszinte köszönetet a KISZnek.

A vállalat és teljesített társadalmi munkanapok összessége meghaladja az egymillió órát. Ebben 300 brigád vett részt, 2500 KISZ fiatallal. A József Attila olvasómozgalomban tavaly tizenötezren vettek részt. A szegedi KISZesek büszkeséggel terjeszthetik fel a Központi Bizottság elé a tavaly elért eredményeket.

Magyar—román belkereskedelmi csereegyezmény

Halász János magyar és Nicolae *Bozdog* román kereskedelmi miniszterhelyettes Bukarestben aláírta az 1964. évre szóló választékcsere jegyzőkönyvi megállapodást. *A kölcsönös áruszállítások értéke 2 200 000 rubel.*

A magyar export főbb tételei a következők: *ruházati cikkek, játékáru, golyóstollak, optikai- és fotocikkek, valamint elektromos szerelési anyagok.*

Román részről elsősorban lábbelit, textilárukat, egészségügyi porcelánt, parkettát, furnirt, gyertyát és más árukat szállítanak. (MTI)

Kommunista pedagógusok aktívaülése Szegeden

A Szeged városi pártbizottság korábban, decemberben megtárgyalta az iskolákban folyó oktató-nevelő munkát, az oktatási reform végrehajtásának eddigi eredményeit, tapasztalatait és az előterjesztést, majd a széleskörű vita után megfelelő határozatot hozott. Ennek ismertetésére hívta egybe a városi pártbizottság a szegedi általános- és középiskolák kommunista pedagógusainak aktívaülését tegnap, csütörtök délelőttre, a Kálvin téri pártházba. Az aktívaülésen megjelent *Perjési* László elvtárs, a városi pártbizottság első titkára is.

A megjelenteket *Sipos* Géza elvtárs, a városi pártbizottság osztályvezetője köszöntötte, majd *Papp* Gyula elvtárs, a városi pártbizottság póttagja, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese ismertette a decemberi pártbizottsági ülés említett napirendjét.

A témával kapcsolatban a beszámoló után szélesebb körű vita, tanácskozás bontakozott ki. Ennek során felszólalt *Kecskés* Antal, a Dózsa György általános iskola igazgatója, *Horváth* Ferenc, a Rózsa Ferenc gimnázium igazgatója, *Gazdik* Gyula, a városi úttörő szövetség titkára, *Csizmadia* József, a 600. sz. Móra Ferenc Iparitanuló-Intézet tanára, *Sarnyai* István, a béketelepi általános iskola igazgatója, *Gulácsi* Zoltán, a III. kerületi oktatási intézmények vezető igazgatója, *Szabó G.* László, a városi pártbizottság művelődési felelőse és *dr. Nagy* Sándor, a közgazdasági technikum ipari tagozatának igazgatója.

A vitát Papp Gyula foglalta össze.

(A tanácskozás témájának ismertetésére lapunkban visszatérünk.